

طرح دوره بالینی

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی گیلان

دانشکده پرستاری و ملامتی شهید بهشتی رشت

مرکز خدمات جامع سلامت شماره ۸۳

نام گروه: گروه مامایی	تعداد واحد و نوع واحد (کارآموزی/کارورزی): کارآموزی بهداشت باروری (۲) بهداشت مادر و کودک، ۰/۵ واحد، کد درس: ۲۱ مشترک با ۱/۵ واحد نظری
مقطع و رشته تحصیلی: کارشناسی ارشد مامایی گرایش بهداشت باروری	پیش نیاز: شناخت نوزادان نیازمند به مراقبت ویژه
نام بخش: مراکز خدمات جامع سلامت شهری-روستایی، واحد بهداشت خانواده و مامایی/بهداشت باروری	طول مدت دوره: نیم سال دوم تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴
نام مسئول برنامه/نام مدرس: دکتر پروانه رضاسلطانی	زمان ارایه دوره: روزهای سه شنبه و چهارشنبه
آدرس ایمیل: rezasoltani49@gmail.com	تلفن و روزهای تماس: ۰۹۱۱۳۳۹۱۰۸۸

شرح درس/دوره

در طول این دوره کارآموزی، فراگیران درخصوص بهداشت باروری قبل از ازدواج، دوران بارداری و پس از زایمان، باروری سالم و سلامت نوزاد و کودک مهارت و اطلاعات لازم به منظور مراقبت، مشاوره/آموزش و راهنمایی و کمک به مادر و خانواده کسب خواهند کرد.

اهداف کلی دوره آموزش‌های توانمندی

ارتقای سطح دانش فراگیر و کاربرد یافته‌های علمی در ارائه خدمات بهداشتی گسترده/خدمات جامع سلامت با توجه به مسایل خاص بهداشت مادر و کودک و خانواده بر اساس راهنما و دستورالعمل‌های کشوری شامل بهداشت قبل از ازدواج، بهداشت دوران بارداری، پس از زایمان، باروری و فرزندآوری سالم، بهداشت نوزاد و کودک و شناسایی کودک و مادر نیازمند به مراقبت‌های ویژه، مشاوره لازم و شناسایی نیازها و اولویت‌ها در این خصوص و در صورت لزوم ارجاع به مراکز درمانی ذیربط و کسب مهارت لازم در برنامه‌ریزی، مشاوره/آموزش تغذیه مناسب جهت مادر و کودک

رئوس مطالب (۲۶ ساعت)

این کارآموزی در فیلد (مراکز خدمات جامع سلامت شهری و یا شهری-روستایی) تحت نظارت مدرس بهداشت باروری برگزار می‌گردد.

۱. انجام مراقبت نوزاد و کودک شامل ارزیابی علایم و نشانه‌های خطر، پایش رشد و تکامل، ارزیابی تغذیه و مصرف مکمل‌ها، واکسیناسیون و تشخیص کودک نیازمند به مراقبت ویژه و اقدام و پیگیری مناسب طبق راهنمای کشوری مراقبت‌های ادغام یافته کودک سالم؛

۲. مشاوره باروری سالم در صورت واجد شرایط بودن مادر مبتنی بر برنامه ادغام یافته باروری سالم و جمعیت کشوری؛

۳. انجام مراقبت‌های دوران بارداری و پس از زایمان و مشاوره در این خصوص و آمادگی برای پدر و مادرشدن با اصول صحیح و نیز مشاوره تغذیه دوران بارداری و شناسایی مادر نیازمند به مراقبت ویژه و اقدام و پیگیری لازم طبق راهنمای کشوری و کتاب آمادگی برای زایمان و تغذیه دوران بارداری؛

۴. انجام مشاوره در موارد مختلف بلوغ نوجوان، ازدواج، سلامت باروری و یائسگی با شیر مادر، تغذیه تکمیلی، غربالگری کانسر سرویکس، غربالگری پستان طبق راهنمای کشوری مربوط؛

۵. اجرای برنامه مشاوره‌ای/آموزشی توسط دانشجو برای مادر و یا خانواده (به صورت فردی و یا گروهی).

اهداف اختصاصی از زیرموضوع‌های توانمندی

از دانشجو/دستیار انتظار می‌رود در پایان دوره:

بخش مراقبت از کودکان زیر ۵ سال

۱. برای کودکان پرونده تکمیل کند.

۲. توزین وزن و اندازه‌گیری قد و دور سر کودکان را به نحو صحیح انجام دهد.

۳. نمودار رشد را در کارت مخصوص مراقبت کودک (ترم یا نارس) ترسیم کند.
۴. درخصوص فواصل مراجعه برای پایش رشد کودک برنامه‌ریزی کند.
۵. انحراف از رشد مطلوب کودک را با انجام مصاحبه با مادر تشخیص دهد و علت آن را پیگیری کند و در این خصوص به مادر توصیه‌های لازم داشته باشد و در صورت لزوم کودک را به پزشک مرکز ارجاع دهد.
۶. درخصوص شیردهی صحیح از پستان را با مادر مشاوره انجام دهد و به سؤالات رایج مادران در این خصوص طبق راهنمای کشوری مربوط پاسخ‌گو باشد.
۷. درخصوص تغذیه تکمیلی کودک تا یک‌سالگی و تغذیه صحیح کودک تا ۲ سالگی با مادر یا والدین مشاوره راهنمای کشوری مراقبت ادغام‌یافته کودک سالم و بسته آموزشی تغذیه انجام دهد.
۸. درخصوص تغذیه با شیر کمکی طبق برنامه کشوری مراقبت ادغام‌یافته کودک سالم آموزش دهد.
۹. درخصوص تغذیه صحیح کودک بالای ۲ سال با مادر یا والدین مشاوره راهنمای کشوری بسته آموزشی تغذیه انجام دهد.
۱۰. نشانه‌های خطر، اسهال، سرفه و تنفس مشکل، اسهال و کم‌آبی، تب، مشکل گوش، زردی و برفک دهان را طبق راهنمای کشوری مراقبت‌های ادغام‌یافته ناخوشی‌های اطفال تشخیص و در این خصوص به مادر آموزش دهد.
۱۱. در پرسش و پاسخ و مطالعه مباحث نظری و ارایه گزارش و سناریوهای مرتبط درخصوص موارد تحت بررسی مشارکت کند و تکالیف و یا متون آموزشی مربوط را ارایه نماید.

بخش واکسیناسیون

۱۲. زنجیره سرما را حین استفاده از واکسن‌ها به کار گیرد.
۱۳. اصول آسپتیک را به هنگام انجام واکسیناسیون به کار گیرد.
۱۴. شیوه صحیح تجویز و تلقیح انواع واکسن را به کار گیرد.
۱۵. از هر نوع واکسن برای کودکان طبق برنامه کشوری تجویز و تزریق/تلقیح کند.
۱۶. واکسیناسیون مادر باردار را طبق برنامه کشوری ایمن‌سازی و مراقبت ادغام‌یافته سلامت مادران تجویز و تزریق کند.
۱۷. بر اساس فواصل و نوع واکسن برای کودکی که برنامه واکسیناسیون خود را به‌موقع و صحیح آغاز کرده است، برنامه-ریزی واکسیناسیون انجام دهد.
۱۸. بر اساس فواصل و نوع واکسن برای کودکی که برنامه واکسیناسیون خود را به‌موقع و صحیح آغاز نکرده است، برنامه-ریزی واکسیناسیون انجام دهد.
۱۹. موارد منع انجام واکسیناسیون را تشخیص و گزارش دهد.

۲۰. تفاوت در تجویز مقدار و نوع واکسن در کودکان و بزرگسالان را بر اساس آخرین دستورالعمل ایمن‌سازی کشوری تشخیص و اجرا کند.

۲۱. در پرسش و پاسخ و مطالعه مباحث نظری و ارائه گزارش و سناریوهای مرتبط درخصوص موارد تحت بررسی مشارکت کند و تکالیف و یا متون آموزشی مربوط را ارائه نماید.

بخش باروری سالم

۲۲. برای مراجعه‌کنندگان پرونده تکمیل کند و معاینه فیزیکی مراجعه‌کنندگان را انجام دهد.

۲۳. اسمیر دهانه رحم به روش صحیح انجام دهد.

۲۴. اسمیر دهانه رحم را بر اساس آخرین دستورالعمل تفسیر کند.

۲۵. مشاوره باروری سالم را در حضور مدرس انجام دهد.

۲۶. در مورد باروری سالم یا انواع روش‌های پیشگیری در صورت واجد شرایط بودن مادر مبتنی بر برنامه کشوری مراقبت‌های ادغام‌یافته باروری سالم و جمعیت مشاوره انجام دهد.

۲۷. در مرکز مهارت‌های بالینی ضمن انجام و تمرین مشاوره درخصوص کارگذاری آی‌یودی طبق چک لیست استاندارد آی‌یودی‌گذاری از طریق role playing بر روی ماکت مربوط به تعداد لازم کارگذاری آی‌یودی را تمرین کند.

۲۸. در صورت امکان در محیط بالین و یا در مرکز مهارت‌های بالینی بر روی ماکت به تعداد لازم آی‌یودی را خارج کند.

۲۹. پمفلت، بوکلت و یا پوستر آموزشی درخصوص باروری سالم مبتنی بر برنامه کشوری مراقبت‌های ادغام‌یافته باروری سالم و جمعیت کشوری با هدف پاسخ‌گویی اجتماعی تهیه کند.

۳۰. در پرسش و پاسخ و مطالعه مباحث نظری و ارائه گزارش و سناریوهای مرتبط درخصوص موارد تحت بررسی مشارکت کند و تکالیف و یا متون آموزشی مربوط را ارائه نماید.

بخش مراقبت مادر باردار و پس از زایمان

۳۱. برای مراجعه‌کنندگان پرونده تکمیل کند.

۳۲. قد، وزن و فشارخون مادر باردار را انجام دهد.

۳۳. معاینات فیزیکی و مانور لئوپولد را در مادر باردار انجام دهد.

۳۴. صدای قلب جنین و علایم حیاتی را در مادر باردار کنترل و ثبت کند.

۳۵. آزمایش‌های روتین بارداری را در مادر باردار در فرم مربوط درخواست کند.

۳۶. در مورد مراقبت از خود در زمینه تغذیه، خواب، استراحت، بهداشت فردی، سلامت دهان و دندان، سلامت روان، روابط جنسی، نشانه‌ها/علائم هشدار، تمرینات اصلاح وضعیت، نرمش‌های دوران بارداری و ... طبق راهنمای مراقبت ادغام‌یافته سلامت مادران با مادر باردار مشاوره انجام دهد و در صورت لزوم برای ارجاع وی اقدام کند.
۳۷. مادر باردار را در خصوص انجام واکسیناسیون راهنمایی کند.
۳۸. آمادگی مادر باردار برای شیردهی را با معاینه پستان بررسی کند و در این خصوص مشاوره لازم را انجام دهد.
۳۹. انجام سونوگرافی در دوران بارداری را برای مادر آموزش دهد.
۴۰. بارداری‌های نیازمند به مراقبت ویژه را طبق راهنمای مراقبت ادغام‌یافته سلامت مادران شناسایی و در این خصوص آموزش دهد و در صورت لزوم ارجاع و پیگیری کند.
۴۱. برای فواصل مراجعه مادر باردار طبق راهنمای مراقبت ادغام‌یافته سلامت مادران برنامه‌ریزی کند.
۴۲. مادر را در مراقبت اول، دوم و سوم پس از زایمان از نظر علائم بالینی نیازمند اقدام فوری، خونریزی و ترشحات واژن، بیماری زمینه‌ای، وضعیت ادراری تناسلی و اجابت مزاج، وضعیت شیردهی، سرگیجه، سردرد، درد شکم و پهلوها، درد پستان و ساق و ران، درد محل بخیه، سلامت روان و مصرف مکمل‌ها طبق راهنمای مراقبت ادغام‌یافته سلامت مادران ارزیابی کند و مشاوره لازم را انجام دهد.
۴۳. در مراقبت پس از زایمان معاینات چشم، پستان، شکم و رحم، محل بخیه‌ها و اندام‌ها را طبق راهنمای مراقبت ادغام‌یافته سلامت مادران انجام دهد.
۴۴. در مراقبت پس از زایمان درخصوص تزریق ایمونوگلوبولین آنتی دی در صورت نیاز، توصیه‌های لازم بهداشتی، بارداری بعدی، تغذیه دوران شیردهی، اندوه پس از زایمان، نرمش‌های پس از زایمان و تاریخ مراجعه بعدی طبق راهنمای مراقبت ادغام‌یافته سلامت مادران مشاوره لازم را انجام دهد.
۴۵. در پرسش و پاسخ و مطالعه مباحث نظری و آرایه گزارش و سناریوهای مرتبط درخصوص موارد تحت بررسی مشارکت کند و تکالیف و یا متون آموزشی مربوط را آرایه نماید.

جدول زمان‌بندی ارائه کارآموزی در بخش بهداشت باروری و مادر و کودک، مرکز خدمات جامع سلامت		نیم‌سال دوم تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴	
جلسه	روز	تاریخ و ساعت	فعالیت‌های یادگیری
۱	روز اول	۸-۱۲	حضور و آموزش در مرکز مهارت‌های بالینی ۱- نمایش نحوه صحیح آماده‌کردن انواع واکسن‌ها و نحوه صحیح تلقیح بر روی ماکت و تمرین هر یک از دانشجویان در حضور مدرس مربوط ۲- نمایش مشاوره باروری سالم و role playing دانشجویان ۳- نمایش کارگذاری آی‌یودی بر روی مولاژ و ماکت طبق استاندارد و خروج آی‌یودی و تکرار و تمرین هر یک از دانشجویان در حضور مدرس مربوط ۴- نمایش انجام پاپ اسمیر تمرین هر یک از دانشجویان در حضور مدرس مربوط
۲	روز دوم	۷:۳۰-۱۴:۰۰	۱- تمرین تلقیح واکسیناسیون کودک و بزرگسال و پایش رشد و ترسیم و تفسیر منحنی رشد کودک ۲- آموزش تکمیل پرونده برای مراقبت کودک و مادر یا سایر افراد خانواده در سامانه سیب ۳- آموزش مراقبت ویژه کودک بر اساس بوکلت مراقبت ادغام‌یافته کودک سالم و نحوه ارجاع کودک به پزشک/ماما/کارشناس تغذیه/کارشناس سلامت روان/سایر در مرکز و آموزش در این زمینه به والدین ۴- انجام مشاوره و کمک به مادر در مورد تغذیه کودک با شیر مادر ۵- آموزش انجام مشاوره با مادر در مورد تغذیه تکمیلی در ۶ ماه دوم زندگی و تغذیه کودک در سنین بالاتر ۶- ارزشیابی مستمر/تکوینی دانشجو بر اساس فعالیت‌ها/مهارت‌های کسب‌شده و ارائه بازخورد لازم
۳	روز سوم	۷:۳۰-۱۴:۰۰	۱- تمرین تلقیح واکسیناسیون کودک و بزرگسال و پایش رشد کودک و مراقبت کودک، مشاوره شیردهی و تغذیه کودک ۲- معرفی بوکلت مراقبت ادغام‌یافته ناخوشی‌های اطفال زیر ۲ ماه و ۲ ماه تا ۵ سال و نحوه استفاده از آن در مراکز خدمات جامع سلامت شهری و روستایی (اشاره به تب، مسایل تنفسی، زردی، اسهال، گوش درد، گلودرد، برفک دهان، بندناف، ترشحات چشم ...) و ارائه سناریوهای مربوط ۳- آموزش مشاوره در مورد باروری سالم مطابق برنامه کشوری مراقبت‌های ادغام‌یافته باروری سالم و انجام مراقبت‌ها و پیگیری‌های لازم در این خصوص و ارائه سناریوهای مربوط ۴- آموزش تشکیل پرونده و ثبت الکترونیکی اطلاعات لازم مادر در مورد باروری سالم مطابق برنامه کشوری مراقبت‌های باروری سالم در سامانه سیب

۵- ارزشیابی مستمر/تکوینی دانشجو بر اساس فعالیت‌ها/مهارت‌های کسب‌شده و ارایه بازخورد لازم			
۱- تمرین تلقیح واکسیناسیون کودک و بزرگسال و پایش رشد کودک و مراقبت کودک، مشاوره شیردهی و تغذیه کودک و مشاوره درخصوص باروری سالم بر اساس دستورالعمل کشوری ۲- آموزش مشاوره دوران بارداری بر اساس کتاب کلاس‌های آمادگی دوران بارداری و بوکت مراقبت ادغام‌یافته سلامت مادران خارج بیمارستانی ۳- آموزش مراقبت‌های دوران بارداری، تشکیل پرونده، اندازه‌گیری علایم حیاتی و وزن و قد مادر، انجام معاینات فیزیکی، مانور لئوپولد، شمارش صدای قلب جنین، معاینه پستان و بررسی آمادگی مادر برای شیردهی، درخواست آزمایشات و سونوگرافی لازم، تشخیص مادر نیازمند به مراقبت ویژه و گزارش صحیح تمام موارد فوق‌الذکر و تعیین نوبت مراقبت بعدی با توجه به شرایط مادر بر اساس بوکت مراقبت ادغام‌یافته سلامت مادران خارج بیمارستانی ۴- آموزش نرمش‌ها/ورزش‌ها و تمرینات و اصلاح وضعیت در دوران بارداری بر اساس کتاب کلاس‌های آمادگی دوران بارداری به شکل عملی و مشاهده فیلم یا انیمیشن‌های ورزش‌های دوران بارداری ۵- ارزشیابی مستمر/تکوینی دانشجو بر اساس فعالیت‌ها/مهارت‌های کسب‌شده و ارایه بازخورد لازم	۷:۳۰-۱۴:۰۰	روز چهارم	۴
۱- تمرین تلقیح واکسیناسیون کودک و بزرگسال و پایش رشد کودک و مراقبت کودک، مشاوره شیردهی و تغذیه کودک و مشاوره درخصوص باروری سالم بر اساس دستورالعمل کشوری ۲- تمرین مشاوره با مادران باردار، مراقبت مادر باردار و آموزش لازم به ایشان بر اساس برنامه کشوری ۳- آموزش ورزش‌های پس از زایمان بر اساس کتاب کلاس‌های آمادگی دوران بارداری به شکل عملی و مشاهده فیلم یا انیمیشن‌هایی در این خصوص ۴- آموزش نحوه انجام پاپ اسمیر، شرایط انجام آن و تفسیر نتایج پاپ اسمیر و معاینه و خودآزمایی پستان بر اساس آخرین منابع به روز و برنامه کشوری محتوای آموزشی ماما درخصوص غربالگری کانسر سرویکس و پستان ۵- ارزشیابی پایانی/تراکمی دانشجو (شفاهی/کتبی/ارایه سناریو) بر اساس فعالیت‌ها و مهارت‌های کسب‌شده و ارایه بازخورد لازم	۷:۳۰-۱۴:۰۰	روز پنجم	۵

- منابع اصلی درس (عنوان کتاب، نام نویسنده، سال و محل انتشار، نام ناشر، شماره فصول یا صفحات مورد نظر در این درس - در صورتی که مطالعه همه کتاب یا همه مجلدات آن به

عنوان منع ضروری نباشد)

۱. بهداشت و مدیریت خانواده، زهرا بهبودی، آخرین چاپ
۲. شجاعی تهرانی، حسین (دکتر) و دکتر حسین ملک افصلی (مؤلفان)، کلیات خدمات بهداشتی؛ آخرین چاپ
۳. حاتمی، حسین (دکتر) و همکاران؛ بهداشت عمومی؛ آخرین چاپ
۴. مراقبتهای ادغام یافته سلامت مادران (راهنمای خدمات داخل و خارج بیمارستانی) وزارت بهداشت - دفتر سلامت خانواده و جمعیت اداره سلامت مادران، تجدید نظر نهم، سال ۱۴۰۲
۵. راهنمای کشوری ارائه خدمات مامایی و زایمان. بیمارستانهای دوستدار مادر. وزارت بهداشت - دفتر سلامت خانواده و جمعیت اداره سلامت مادران
۶. بارداری و زایمان ۱: کلیات مامایی، مشاوره و مراقبت در بارداری. سیمبر و همکاران، نشر جامعه نگر، ۱۴۰۰
۷. بارداری و زایمان ۱: کلیات مامایی، مشاوره و مراقبت در بارداری. سیمبر و همکاران، نشر جامعه نگر، ۱۴۰۰
۸. بارداری و زایمان ۲: لیبر، زایمان و پس از زایمان، مراقبت و اداره آنها. سیمبر و همکاران، نشر جامعه نگر، ۱۴۰۰.
۹. مراقبت های ادغام یافته کودک سالم (ویژه غیرپزشک)، معاونت سلامت وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، دفتر سلامت خانواده و جمعیت - اداره سلامت کودکان
۱۰. مراقبت های ادغام یافته ناخوشی های اطفال (ویژه غیرپزشک)، معاونت سلامت وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، دفتر سلامت خانواده و جمعیت - اداره سلامت کودکان
۱۱. مراقبت های ادغام یافته باروری سالم و جمعیت، معاونت سلامت وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، دفتر سلامت جمعیت، خانواده و مدارس، اداره باروری سالم و جمعیت
۱۲. مراقبت آغوشی (کانگرویی)، معاونت سلامت وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، دفتر سلامت خانواده و جمعیت، اداره سلامت نوزادان
۱۳. بسته خدمتی مراقبت از نوزاد سالم در کشور، معاونت سلامت وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، دفتر سلامت جمعیت، خانواده و مدارس، اداره سلامت نوزاد
۱۴. راهنمای بالینی و برنامه اجرایی تیم سلامت برای ارائه خدمات رده سنی ۵ تا ۱۸ سال (ویژه غیرپزشک)، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، دفتر سلامت جمعیت، خانواده و مدارس، اداره سلامت نوجوانان، جوانان و مدارس

۱۵. وبسایت‌ها و پایگاه‌های اطلاعاتی علمی معتبر و مبتنی بر شواهد شامل صندوق جمعیت ملل متحد، یونیسف، سازمان بهداشت جهانی، آپ تو دیت و سایر موارد
۱۶. عوارض ناخواسته ایمن‌سازی، سازمان جهانی بهداشت، ترجمه وزارت بهداشت، معاونت سلامت مرکز مدیریت بیماری‌ها
۱۷. راهنمای کشوری انجام زایمان طبیعی و ارایه روش‌های غیردارویی کاهش درد زایمان، وزارت بهداشت، دفتر سلامت خانواده و جمعیت، اداره سلامت مادر
۱۸. کتاب فیلم آموزش‌های دوران بارداری و آمادگی برای زایمان، مؤلفین نهضت امامی افشار و دیگران با همکاری دفتر بهبود تغذیه جامعه
۱۹. تغذیه دوران بارداری، مؤلفین مینا مینایی و دیگران با همکاری دفتر بهبود تغذیه جامعه
۲۰. برنامه و راهنمای ایمن‌سازی مصوبه کمیته کشوری ایمن‌سازی، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، معاونت سلامت، مرکز مدیریت بیماری‌های واگیر
۲۱. بسته خدمات نوین سلامت میانسالان ویژه غیرپزشک، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، دفتر سلامت جمعیت، خانواده و مدارس، اداره سلامت میانسالان
۲۲. بسته خدمات ادغام‌یافته سلامت میانسالان ویژه ماما، راهنمای خدمات سلامت زنان میانسال در دوره باروری و یائسگی، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، دفتر سلامت جمعیت، خانواده و مدارس، اداره سلامت میانسالان
۲۳. مقالات انگلیسی و فارسی به روز مرتبط با موضوع درخصوص سلامت مادر و کودک و باروری
24. Gary Cunningham Williams Obstetrics. Newyork: Mc GrowHill, last edition
25. Stoppard, Miriam. Family Health Guide.London: Dorling Kindersly, Last Edition
۲۶. دیگر منابع به روز درخصوص سلامت باروری و مادر و کودک

روش تدریس

- مشاوره/آموزش بر بالین مراجعه‌کننده؛
- استفاده از بسته‌های خدمتی یا بوکلت‌ها، کتاب‌ها، دستورالعمل‌ها و پوسترهای آموزشی مصوب وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی؛
- استفاده از فیلم یا انیمیشن‌های آموزشی؛
- ایفای نقش (role playing)؛
- آموزش/یادگیری مبتنی بر سناریو.

امکانات آموزشی

- بسته‌های خدمتی یا بوکلت‌ها، کتاب‌ها، دستورالعمل‌ها و پوستره‌های آموزشی مصوب وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی؛
- فیلم یا انیمیشن‌های آموزشی؛
- رایانه و سامانه یکپارچه بهداشت (سیب)؛
- وسایل و ابزارهای موجود (وزنه، قدسنج، متر، مکمل‌ها و سایر) در محیط بالین.

نمونه ارزشیابی دانشجو

ساعت	تاریخ	نمره	روش ارزشیابی
در زمان تعیین شده	حین و پایان کارآموزی	۱۰ نمره (۵۰ درصد نمره)	ارزشیابی اختصاصی (تشخیصی، تکوینی و پایانی) و چگونگی انجام امور مربوط به مراجعه‌کننده در بخش باروری سالم، واکسیناسیون، مراقبت کودک، مادر باردار و مادر پس از زایمان و مشارکت فعالانه در پرسش و پاسخ و مطالعه مباحث نظری
در زمان تعیین شده	حین و پایان کارآموزی	۶ نمره (۳۰ درصد نمره)	ارزشیابی عمومی
در زمان تعیین شده	حین و پایان کارآموزی	۲ نمره (۱۰ درصد نمره)	ارایه و چگونگی انجام تکالیف محوله و فعالیت‌های آموزشی
در زمان تعیین شده	پایان کارآموزی	۲ نمره (۱۰ درصد نمره)	آزمون پایان دوره
---	حین و پایان کارآموزی	۱ نمره تشویقی (۵ درصد نمره)	فعالیت ویژه: (ابتکار، خلاقیت، گزارش موارد و مطالب تازه و غیره)

مقررات و انتظارات از دانشجو: (توسط گروه تعیین می‌گردد)

هر دانشجوی دوره ملزم به رعایت مقررات آموزشی به شرح زیر است:

- رعایت حسن اخلاق و شئون اسلامی؛
- مراجعه به‌موقع و منظم و حضور فعال، مستمر و مشارکتی در محیط کارآموزی؛
- مطالعه محتوای آموزشی و منابع به روز و دستورالعمل‌های کشوری و به کارگیری آن؛
- ارایه تکالیف محوله در تاریخ معین شده؛
- مشارکت فعالانه در پرسش و پاسخ، ارایه و گزارش و بحث در زمینه موارد مراجعه‌کننده و آزمون در طی و پایان دوره.

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی کیلان
دانشکده پرستاری و مامائی شهید بهشتی رشت

فرم ارزشیابی اختصاصی واحد بالینی/کارآموزی بهداشت باروری (۲) بهداشت مادر و کودک کارشناسی ارشد مامائی گرایش بهداشت باروری

نام و نام خانوادگی دانشجو: _____ نیم سال تحصیلی: _____
ترم و مقطع تحصیلی: _____ تعداد واحد کارآموزی: _____
محل کارآموزی: _____ تاریخ کارآموزی: _____

ملاحظات	ضعیف ۰/۲۵	متوسط ۰/۵	خوب ۰/۷۵	عالی ۱	موارد ارزیابی
ویژگی های عمومی					
					۱- رعایت آراستگی ظاهر و شئون اخلاقی
					۲- رعایت موازین شرعی و حرفه ای
					۳- رعایت وقت شناسی
					۴- علاقه مندی به حرفه و داشتن انگیزه
					۵- برقراری ارتباط با پرسنل، بیمار و بستگان
					۶- حس همکاری و قبول مسئولیت
					۷- سرعت عمل در انجام کارهای محوله
					۸- قدرت ابتکار و خلاقیت
					۹- پذیرش پیشنهادات و انتقادات و داشتن حس قدردانی
					۱۰- قدرت رهبری و آموزش به مادر و بستگان
ویژگی های اختصاصی					
مراقبت از کودکان زیر ۵ سال و واکسیناسیون					
					۱- برای مراجعین پرونده در سامانه سبب تکمیل می کند.

					۲- وزن، قد و دور سر کودک را با اصول صحیح اندازه‌گیری می‌کند.
					۳- نمودار رشد را در کارت مراقبت کودک ترسیم و تفسیر می‌کند.
					۴- درخصوص فواصل مراجعه برای پایش رشد کودک برنامه‌ریزی و به مادر توصیه می‌کند.
					۵- اختلال رشد و تکامل کودک را با انجام مشاوره با مادر تشخیص می‌دهد و علت آن را پیگیری و به مادر توصیه‌های لازم را می‌کند و در صورت لزوم کودک را به پزشک ارجاع می‌دهد.
					۶- درخصوص شیردهی صحیح از پستان و در صورت مشکلات احتمالی با مادر مشاوره می‌کند.
					۷- درخصوص تغذیه تکمیلی کودک تا یک‌سالگی و تغذیه صحیح کودک تا ۲ سالگی با مادر و یا والدین مشاوره می‌کند.
					۸- در صورت امکان هر یک از موارد تب، زردی، اسهال، سرفه/تنفس مشکل، گوش درد، گلودرد، برفک دهان را تشخیص و برنامه مراقبتی و آموزش لازم را انجام می‌دهد.
					۹- واکسیناسیون کودک را با اصول صحیح تجویز و تزریق/تلقیح می‌کند.
					۱۰- بر اساس فواصل و نوع واکسن برای کودکی که برنامه واکسیناسیون خود را به‌موقع و صحیح آغاز کرده است، برنامه‌ریزی واکسیناسیون انجام می‌دهد.
					۱۱- بر اساس فواصل و نوع واکسن برای کودکی که برنامه واکسیناسیون خود را به‌موقع و صحیح آغاز نکرده است، برنامه‌ریزی واکسیناسیون انجام می‌دهد.
					۱۲- موارد منع انجام واکسیناسیون را تشخیص و گزارش می‌دهد.
باروری سالم					
					۱۳- برای مراجعین شرح حال می‌گیرد و در سامانه سیب ثبت می‌کند.
					۱۴- برای مراجعین معاینه فیزیکی انجام می‌دهد.
					۱۵- گذاشتن اسپکولوم و معاینه دستگاه تناسلی (مشاهده و لمس/معاینه دودستی) را با اصول صحیح انجام می‌دهد.
					۱۶- پاپ تست یا پاپ اسمیر از دهانه رحم انجام می‌دهد.
					۱۷- گزارش پاپ تست یا پاپ اسمیر را تفسیر می‌کند.
					۱۸- مشاوره باروری سالم را مبتنی بر برنامه کشوری مراقبت‌های ادغام‌یافته باروری سالم و جمعیت با اصول صحیح انجام می‌دهد.
					۱۹- در مرکز مهارت‌های بالینی درخصوص باروری سالم/روش‌های پیشگیری

				از بارداری مبتنی بر برنامه کشوری مراقبت‌های ادغام‌یافته باروری سالم و جمعیت مشاوره و معاینات لازم را انجام می‌دهد و آزمایشات لازم را درخواست می‌کند.
				۲۰- در مرکز مهارت‌های بالینی بر روی ماکت کارگذاری آی‌یودی را طبق چک لیست استاندارد انجام می‌دهد.
مراقبت مادر باردار				
				۲۱- برای مادر شرح حال می‌گیرد و در سامانه سیب ثبت می‌کند.
				۲۲- قد و وزن مادر را اندازه‌گیری و شاخص توده بدنی را محاسبه و نمودار وزن‌گیری وی را پیگیری می‌کند.
				۲۳- وزن‌گیری نامطلوب مادر باردار را طبق راهنمای مراقبت ادغام‌یافته سلامت مادران ارزیابی و اقدام می‌کند.
				۲۴- درخصوص هرم غذایی و واحدهای مورد نیاز گروه‌های غذایی در دوران بارداری طبق راهنمای مراقبت ادغام‌یافته سلامت مادران با مادر مشاوره می‌کند.
				۲۵- علائم حیاتی مادر باردار (نبض، تنفس، فشارخون و درجه حرارت) را اندازه‌گیری و ثبت می‌کند.
				۲۶- معاینات فیزیکی و مانور لئوپولد را در مادر باردار انجام می‌دهد.
				۲۷- صدای قلب جنین را در یک دقیقه کامل کنترل و ثبت می‌کند.
				۲۸- اختلال صدای قلب و حرکت جنین را طبق راهنمای مراقبت ادغام‌یافته سلامت مادران ارزیابی و اقدام می‌کند.
				۲۹- آزمایشان روتین بارداری را در مادر باردار درخواست و تفسیر می‌کند.
				۳۰- سونوگرافی روتین را در مادر باردار درخواست و تفسیر می‌کند.
				۳۱- غربالگری مادران پرخطر را با نظارت مدرس بالین در موارد لزوم انجام و به پزشک متخصص ارجاع می‌دهد.
				۳۲- درخصوص مراقبت از خود در زمینه خواب، استراحت، بهداشت فردی، سلامت و بهداشت دهان و دندان، واکسیناسیون، سلامت روان، روابط جنسی، نشانه‌های خطر، تمرینات اصلاح وضعیت، نرمش‌های دوران بارداری و ... با مادر مشاوره می‌کند.
				۳۳- واکسن توأم را برای مادر باردار طبق راهنمای مراقبت ادغام‌یافته تجویز و تزریق می‌کند.
				۳۴- آمادگی مادر باردار را برای شیردهی با معاینه پستان بررسی می‌کند و مشاوره لازم را انجام می‌دهد.

				۳۵- مراقبت‌های ویژه بارداری (فشارخون بالا، خونریزی/لکه‌بینی، درد، آبریزش، تب، تنگی نفس/تپش قلب، مشکلات ادراری-تناسلی دیابت و ...) را طبق راهنمای مراقبت ادغام‌یافته سلامت مادران انجام و در صورت لزوم ارجاع می‌دهد و پیگیری می‌کند.
				۳۶- مادر باردار را از نظر ابتلا به بیماری و نیازمند توجه بیش‌تر (بیماری قلبی، تیروئید، آسم، لوپوس، کانسر، بارداری همزمان با شیردهی، ناسازگاری خونی و ...) طبق راهنمای مراقبت ادغام‌یافته سلامت مادران بررسی و اقدام اولیه را انجام می‌دهد.
				۳۷- برای فواصل مراجعه مادر باردار برنامه‌ریزی می‌کند.
مراقبت مادر پس از زایمان				
				۳۸- برای مادر پس از زایمان شرح حال می‌گیرد و در سامانه سیب ثبت می‌کند.
				۳۹- برای مادر پس از زایمان معاینات چشم، پستان، شکم و رحم، محل بخیه‌ها و اندام‌ها را طبق راهنمای مراقبت ادغام‌یافته سلامت مادران انجام می‌دهد.
				۴۰- علائم حیاتی مادر (نبض، تنفس، فشارخون و درجه حرارت) را در هر ملاقات پس از زایمان اندازه‌گیری و ثبت می‌کند.
				۴۱- مادر را در مراقبت اول، دوم و سوم پس از زایمان از نظر علائم بالینی نیازمند اقدام فوری، خونریزی و ترشحات واژن، بیماری زمینه‌ای، وضعیت ادراری تناسلی و اجابت مزاج، سرگیجه، سردرد، درد شکم و پهلوها، درد پستان و ساق و ران، درد محل بخیه و سلامت روان طبق راهنمای مراقبت ادغام‌یافته سلامت مادران ارزیابی می‌کند و مشاوره لازم را انجام می‌دهد.
				۴۲- در هر ملاقات پس از زایمان، مادر را از نظر تداوم شیردهی و مشکلات پستان (نیپل فرورفته، صاف و بلند، مجاری بسته و شقاق) ارزیابی می‌کند و مشاوره لازم را انجام می‌دهد.
				۴۳- در مراقبت پس از زایمان درخصوص تزریق ایمونوگلوبولین آنتی دی در صورت نیاز، توصیه‌های لازم بهداشتی، بارداری بعدی، تغذیه دوران شیردهی، اندوه پس از زایمان، نرمش‌های پس از زایمان طبق راهنمای مراقبت ادغام‌یافته سلامت مادران مشاوره لازم را انجام می‌دهد.
				۴۴- در مورد نحوه مصرف مکمل‌ها پس از زایمان با مادر مشاوره می‌کند.
				۴۵- برای مراجعه بعدی مادر طبق راهنمای مراقبت ادغام‌یافته سلامت مادران برنامه‌ریزی می‌کند.

ارزشیابی		
موضوع ارزشیابی	نمره کل	نمره کسب شده
ارزشیابی عمومی	۶ نمره (۳۰ درصد کل نمره)	
ارزشیابی اختصاصی	۱۰ نمره (۵۰ درصد کل نمره)	
امتحان پایان دوره	۲ نمره (۱۰ درصد کل نمره)	
فعالیت‌های آموزشی: مشارکت در پرسش و پاسخ و مطالعه مباحث نظری و ارائه گزارش و سناریوهای مرتبط درخصوص موارد تحت بررسی و ارائه تکالیف و یا متون آموزشی مربوط	۲ نمره (۱۰ درصد کل نمره)	
فعالیت ویژه: (ابتکار، خلاقیت، گزارش موارد و مطالب تازه و غیره)	حداکثر: ۱ نمره تشویقی (۵ درصد کل نمره)	
نمره کل:		

امضای دانشجو:

امضای مدرس: